

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за европске интеграције
20 Број: 06-2/125-23
22. јун 2023. године
Београд

ЗАПИСНИК
ОСМЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЧЕТВРТАК, 1. ЈУН 2023. ГОДИНЕ

Седница је почела у 14.07 часова.

Седницом је председавала Елвира Ковач, председница Одбора.

Поред председника Одбора, седници су присуствовали чланови Одбора: Јелена Обрадовић, Станислава Јаношевић, Милан Радин, Горан Милић, Ана Миљанић, Дубравка Филиповски, Андреја Савић, Натан Албахари, Ксенија Марковић, Јелена Калајцић и Роберт Козма.

Седници су присуствовали Милица Обрадовић (заменик члана Одбора Драгиње Влк) и Иван Карић (заменик члана Одбора Дуње Симоновић Братић).

Седници нису присуствовали чланови Одбора Ана Белоица, Предраг Марсенић и Загорка Алексић, као ни њихови заменици.

Седници су, на позив председнице, присуствовали представници Министарства унутрашњих послова: др Жељко Бркић, државни секретар и Зорица Вулић, заменик начелника у Служби за странце у Управи граничне полиције, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања; Сања Гаврановић, виши саветник у Сектору за рад и запошљавање, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Александра Дамњановић, државни секретар, Владимир Џамић, државни секретар, Даница Ускоковић, самостални саветник и Теодора Миленковић, млађи саветник. На молбу представника Београдског центра за људска права, седници су присуствовале Соња Тошковић, извршна директорка и Јелена Илић, координаторка Програма за азил и миграције.

На предлог председнице, Одбор је једногласно утврдио следећи

Дневни ред

1. Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о странцима, који је поднела Влада (број 011- 630/23 од 31. марта 2023. године), у начелу;
2. Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, који је поднела Влада (број 011- 634/23 од 31. марта 2023. године), у начелу;
3. Разматрање Предлога закона о интероперабилности железничког система, који је поднела Влада (број 011- 891/23 од 8. маја 2023. године), у начелу;
4. Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о железници, који је поднела Влада (број 011-892/23 од 8. маја 2023. године), у начелу;

5. Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, који је поднела Влада (број 011-894/23 од 8. маја 2023. године) у начелу;
6. Одређивање делегације Одбора за европске интеграције која ће учествовати на састанку председавајућих Конференције одбора за европске послове парламената држава чланица Европске уније (КОСАК), који се у оквиру Парламентарне димензије шпанског председавања Савету ЕУ, одржава 9. и 10. јула 2023. године, у Мадриду, Краљевина Шпанија;
7. Разно.

Пре преласка по тачкама дневног реда, председник Одбора је предложио да се гласа о усвајању записника шесте седнице Одбора.

Одбор је једногласно и без примедби усвојио записник шесте седнице Одбора, одржане 29. марта 2023. године.

Прва тачка дневног реда - Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о странцима, који је поднела Влада, у начелу

У уводном излагању Ж. Бркић, државни секретар у Министарству унутрашњих послова је истакао да се најобимнија и најважнија измена обухваћена Предлогом закона о изменама и допунама Закона о странцима односи на прописивање одредби којима је прописано издавање јединствене дозволе за привремени боравак и рад у Републици Србији. Прописаним решењем омогућено је страним држављанима у јединственом поступку да пред једним државним органом Министарством унутрашњих послова, остваре истовремено право на привремени боравак и рад у РС, на начин да два органа МУП и Министарство за рад, борачка и социјална питања свако из своје надлежности изврше потребне провере за издавање привременог боравка и радне дозволе, након чега се, ако су испуњени законски услови, издаје јединствена дозвола за привремени боравак и рад у РС. Прописивањем предложених решења мења се досадашња обавеза странца да прво регулише привремени боравак у складу са одредбама Закона о странцима, а након тога послодавац, или сам странац, подноси захтев за издавање дозволе за рад у складу са одредбама Закона о запошљавању странаца. Странцима на привременом боравку, којима је одобрена јединствена дозвола издаваће се биометријски документ сличан личној карти који представља дозволу за привремени боравак странца у РС. Наведени документ мења налепницу привременог боравка која се утискује у пасош странца. Привремени боравак уместо досадашње једне године одобрава се на период до три године у зависности од постојања разлога и доказа који се прилажу у сваком појединачном случају. Стално настањење може се одобрити након три године непрекидног боравка на територији РС уместо досадашњих пет година. Лична карта за странце која се издаје стално настањеним странцима постаје дозвола за стално настањење странаца у РС. Омогућено је да захтев за стално настањење могу поднети странци којима је одобрено право на азил у РС. Странцу се поред налепнице и визе може издати и виза у електронском формату, односно електронска виза. Прописане су одредбе које се односе на обавезе позивара, који се позивним писмом обавезује да ће сносити трошкове боравка странца као и трошкове његовог принудног удаљења. Када је реч о казним одредбама у случају кршења обавеза прописаних за позивара, увећане су новчане казне које се могу изрећи за прописане прекршаје.

У дискусији која је уследила, народни посланици су поставили питања, изнели ставове и мишљења и дали предлоге и сугестије. У дискусији су учествовали Е. Ковач, Д. Филиповски, Р. Козма, Н. Албахари, К. Марковић, М. Радин, Ж. Бркић и З. Булић.

Р. Козма је изнео став да би Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима и Предлог закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца требало да буду анализирани заједно као и Предлог закона о држављанству који је поднела Влада, а који је ушао је у скупштинску процедуру, а није за Одбор за европске интеграције по својој садржини. Рекао је да је питање држављанства у потпуности у надлежности државе али и да питање критеријума одржавања безвизног режима или механизма за суспензију истог зависи од стандарда добијања путне исправе, квалитета путне исправе и онога ко може конкурисати и ући у процедуру за добијање држављанства Србије. Изнет је став да је потребно да се сва три предлога закона сагледају заједно, јер због предложених механизма може доћи до злоупотреба и подстицања нерегуларне миграције. Истакао је да се лично и политички залаже за повећање капацитета унапређивање института, заштите тражилаца азила, заштите ирегуларних и регуларних миграната. Рекао је да је потребно подићи капацитете пружања помоћи тражиоцима азила, али на начин како су три предлога закона дефинисана, истакао је да то води укидању безвизног режима за грађане Србије па чак и могуће укидање интеграција у ЕУ. Када се посматра Закон о странцима дају се превелика права Влади РС за дефинисање категорије странаца за коју се могу одредити блажи услови за додељивање зеленог боравка. Када је реч о томе како су уписане категорије странаца изнео је да су преопште, као нпр. члан 40. Закона о странцима, да Влада може да дефинише услове за странце и инвеститоре у РС, странце таленте, странце који су укључени у иновациону делатност, странце дигиталне номаде. Изнет је став да су наведене категорије преопште да би се остављале у надлежност Владе РС. Рекао је да је у Аргентини две године привременог боравка довољно да би неко конкурисао за добијање држављанства, али да Аргентина није земља која жели да постане будућа чланица ЕУ. Изнео је да држављанство РС може добити странац који на основу привременог боравка живи у РС најмање једну годину пре подношења захтева, и који је стекао средње или високо образовање, обавља самосталну делатност или је запослен или даје изјаву да РС сматра својом државом. Рекао је да је ситуација у Србији таква да се за мање од 2.000 динара може отворити фирма, као и да на разним приватним универзитетима постоје примери куповине диплома високог образовања и да кад се укрсти предложени члан 40. Закона о странцима и члан 14. Закона о држављанству делује да ће се на овај начин подстаћи тражење привременог боравка. Рекао је да нико неће ићи на стално настањење како би се стекло држављанство Србије која претендује за чланство у ЕУ. Захтев може да се уради на дигитални начин преко агенција, преко трећег физичког лица, с обзиром да се уводи активна легитимација у поступку за треће овлашћено лице. Поставио је питање, иако Предлог закона о изменама и допунама закона о држављанству није на дневном реду Одбора за европске интеграције, да ли се размишљало како ће Србија одговорати на замолнице других држава за особе које конкуришу на основу дефинисаног привременог боравка, за држављанство у РС након једне године. Друге земље имају право на то уколико би замолницу послала Република Турска, да ли је направљена анализа садашњих особа који имају статус привремени боравак на који ће се односити будући Закон о странцима и будући Закон о држављанству ако буде усвојен у садашњем облику. Истакао је да, када се гледају повезано, закони стварају велики проблем и може довести Србију у ситуацију да се прекине безвизни режим од стране ЕУ, као и да дође до прекида европских интеграција.

Е. Ковач је истакла да Одбор за европске интеграције проверава усклађеност предлога закона са директивама, као и да је изнети начин расправе добар за Одбор за одбрану и унутрашње послове. Изнела је да трећи, поменути Закон о држављанству није

на дневном реду Одбора зато што нема изјаву усклађености и није у надлежности Одбора за европске интеграције.

У Одговору на постављено питање Ж. Бркић, државни секретар у Министарству унутрашњих послова је истакао да се приликом израде Предлога закона о изменама и допунама Закона о странацама водило рачуна о интересима РС, о европским интеграцијама и усклађивању са директивама ЕУ.

З. Булић, заменик начелника за странце у Управи граничне полиције је изнела да су Закон о запошљавању странаца и Закон о странцима рађени истовремено. Основни разлог и почетак рада на два закона је било једно од прелазних мерила у поглављу 24, усклађивање законодавства РС како у области легалних тако и ирегуларних миграција. Друга фаза је усмерена ка хармонизацији српског законодавства када је у питању издавање јединствене боравишне и радне дозволе која је и у Европи и у региону увелико у примени у циљу избегавања претераних административних и бирократских поступака, као и да се у циљу хармонизације законодавства у национално законодавство транспонују одредбе директиве о јединственом поступку издавању боравишне и радне дозволе. Табеле усклађености за Предлог закона су урађене и прослеђене колегама из ЕК. Приликом израде закона инкорпорирана је директива која се односи на јединствену дозволу, такође је инкорпорирана и Уредба о јединственом обрасцу у биометријској форми чиме су додатно унапређени и безбедносни аспекти те врсте документа који ће се издавати када се за то буду створили услови, за ту одредбу и за јединствену дозволу ће бити одложена примена. Неопходно је да се створе технички услови. Истакла је да већ две године постоји могућност електронског подношења захтева за привремени боравак на порталу е-управе и ту су направљене дигиталне услуге које су унапређене не само за домаће већ и за стране држављане. Из ЕК је постављено питање да ли су у Србији обезбеђене електронске услуге како за домаће тако и за стране држављане и у том смислу Србија се представила као земља која је остварила одређени напредак. Пренето је у законодавство издавање биометријске дозволе, која ће бити врло слична личној карти, такође ће се узимати и биометријски подаци од странаца, што је стандард како у Европи тако и у земљама региона. Истакла је да је неопходна анализа извршена и да је повећан број странаца у Србији. Омогућавањем лакшег остваривања услова за привремени боравак Србија није дошла у ситуацију да угрози безбедност Уставом загарантовано право држављана. Када је реч о Уредби, категорије странаца су прописане и веома мали број странаца је поднео захтев. Све категорије које су наведене у члану 12, а којим се мења члан 40, прописане су и у свим упоредним законодавствима Црне Горе и Хрватске.

Н. Албахари је изнео позитиван став да су оба закона израђена у сарадњи са ЕК. Истакао је да је потребно комуницирати са ЕК, јер су у тренутним политичким околностима посланици разних парламената ЕУ исказали бригу нарочито за Закон о држављанству, који се неће наћи пред Одбором за европске интеграције. Поједине чланице ЕУ су јасно рекле да ако дође до промена које нису у складу са европском правном нормом, да то може директно да утиче на пут Србије ка ЕУ. Избацивање Србије са беле шенген листе би била велика катастрофа за грађане и саму земљу. Поставио је питање да ли може са сигурношћу да се тврди да поменути закони на дневном реду Одбора и Предлог закона о држављанству који је у процедури, неће изазвати проблеме са гледишта ЕК и држава чланица, као и да је урађено довољно консултација са представницима тих земаља, како Србија не би дошла у проблем. Подсетио је да било проблема кад је Србија давала безвизни режим грађанима Ирана и Индије. Да ли је могуће унапред предвидети, да ли ће поменуте измене закона у тренутном контексту довести до проблема и угрозити пут Србије ка ЕУ.

Д. Филиповски је изнела да су, не само сада, већ годинама уназад сви закони које радне групе Владе припремају, а који се нађу пред скупштинском процедуром, усклађени са европским законодавством, и то не само Закон о странцима. Истакла је да

је то што посланици у Европском парламенту, различитих политичких групација, имају своје коментаре, представља одраз демократије. Изнела је да коментар да је предлогом закона угрожен безвизни режим Србије нетачан као и да је Србија недавно ускладила безвизни режим са европским процедурама. Када је реч о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о странцима, истакла је да су одржане јавне расправе у целој Србији, где су представници цивилног сектора, представници радне групе и грађани могли да се информишу о закону, као и да дају своје примедбе. Позитивно је да су и представници цивилног сектора задовољни предлогом закона, поред представника ЕК. Истакла је да је циљ закона да се обуставе ирегуларне миграције и да се пређе на издавање јединственог обрасца, како би се унапредио безбедносни аспект.

К. Марковић је изнела став да је безвизни режим Србије угрожен, као и сам процес европских интеграција због поменути три предлога закона која се тичу положаја странаца. Питање европских интеграција се посматра искључиво из геостратешког угла, то подразумева увођење санкција Русији, ако се у том контексту посматра проблем, онда је Србија једина земља која није увела санкције Русији, а претендује да буде чланица ЕУ. Рекла је да је одређени проценат људи из Русије који бораве у Србији добио статус боравка, као и да је тај број порастао након агресије Русије на Украјину и извесно је да ће тај проценат након доношења закона о странцима и запошљавању странаца само расти. Уколико се поменути закон усвоји, отварају се бројна врата за злоупотребе и манипулације. Србија ће бити доведена у опасност и неће имати блаонаклон одзив из ЕУ, због повећаног броја руских држављана који су на територији РС и издавања дозвола.

М. Радин је истакао да Грузија такође није увела санкције Русији, као и да је премијер Грузије у Дохи у марту 2023. године рекао да Грузија неће увести санкције Русији. Грузија је сада стекла статус кандидата за чланство, односно условни статус. Када је реч о руским држављанима који долазе у Србију, рекао је да су то махом држављани који покушавају да избегну последице рата. Поставио је питање да ли европосланици сматрају да треба држављане Руске Федерације испоручити на фронт ако Србија не сме да им пружи азил.

У одговорима на постављена питања, Ж. Бркић, државни секретар у Министарству унутрашњих послова је истакао да су сви закони које Влада РС предлаже Народној скупштини на усвајање, вођени интересима спољне политике РС. Изражено је уверење и став да ће све прописане норме бити строго примењене и да ће МУП РС урадити све што је у надлежности да поштује спољну политику и заштити интересе РС. Неће се дозволити да се европски пут и спољна политика РС доведу у питање. У пленуму ће свакако бити прилике да се разговара о појединачним решењима.

Одбор је већином гласова(10 за,3 против,1 није гласао)прихватио Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима, у начелу.

Друга тачка дневног реда - Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, који је поднела Влада, у начелу

С. Гаврановић, виши саветник у Сектору за рад и запошљавање у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је изнела када је реч о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца да је на седници матичног одбора већ расправљано о Предлогу закона, у начелу. Закон о запошљавању странаца у РС је усвојен у децембру 2014. године и он се усклађивао са већином директива, у једном делу потпуно у другом делу је делимично усклађен. Такође је достављена и табела усклађености уз Предлог закона. Делимично усклађивање је са Директивом 211/ 98, поменути директива се односи на јединствену радну и боравишну дозволу. Колеге из МУП су детаљније образложиле ту директиву с обзиром да је МУП орган који ће

издавати јединствену радну и боравишну дозволу. Када је реч о Предлогу измена и допуна Закона о запошљавању странаца процену радне способности ће спроводити Национална служба за запошљавање као орган, где ће проверавати комплетне доказе пре издавања јединствене радне боравишне дозволе.

У дискусији која је уследила, учествовали су Ј. Калајџић, Н. Албахари, К. Марковић, Д. Филиповски, Р. Козма, С. Јаношевић и С. Гаврановић.

Ј. Калајџић је истакла да је усклађивање са ЕУ прописима неопходно, и да је потребно да се закони усклађују много брже него што је тренутно случај у Србији. Изнела је да тренутно постоји доста закона који су хитни за Србију и који погађају бројне групе људи. Истакла је да је неопходно да се што пре ради на изменама и допунама Закона о раду где би се измена омогућила за трудничко и породилско боловање жена. Рекла је да ништа није урађено по том питању, као и усклађивање са прописима ЕУ, као ни са Акционим планом за Поглавље 19, односно са директивом Савета Европе. Новина је јединствена дозвола за боравак и рад, затим процена испуњености услова и давање сагласности и то је прихватљиво код Закона о запошљавању странаца. Истакла је да није прихватљив нереално дат рок за добијање дозволе који је десет дана, а према Закону о општем управном поступку рок траје 30 дана. С обзиром да се за добијање радне дозволе чекало три месеца, изразила је став да је реалан и у складу са законом рок од 30 дана уместо десет дана што се прописује Законом о запошљавању странаца. Истакла је да је на страни 44 Предлога закона написано да ће предложено законско решења позитивно утицати на благовремену реализацију тренутних али и планираних инфраструктурних пројеката који се реализују у РС, што значи да постоји потреба за ангажовњем страних радника за рад у грађевини. Рекла је да није предвиђено ЕУ прописима, да се Влади РС даје дискреционо право да може да донесе акт по којим ће одређене категорије странаца да добију радне дозволе без пролажења кроз процедуре које су предвиђене овим изменама закона, што у пракси значи да када се уочи да је потребна радна снага у грађевини, Влада доноси акт који даје странцима дозволе за рад заобилажењем процедуре која је предвиђена предлогом закона о запошљавању странаца. Поставила је питање како се на овај начин штити домаће тржиште рада. Рекла је да на 45 страни закона пише да ће Национална служба за запошљавање спроводити тест тржишта рада, што подразумева да ће странац моћи да се запосли само ако на евиденцији Националне службе нема домаћих држављана који испуњавају услове и захтев послодавца и пропис неће имати негативног утицаја за запошљавање домаћих држављана. Поставила је питање шта ако Влада РС одлучи другачије.

Н. Албахари је изнео да скоро сви закони који дођу у скупштинску процедуру су прошли кроз процену и не би били на Одбору за европске интеграције да не добију зелено светло из ЕК, али има и ствари у самом закону које ЕК није имала могућност да погледа и да изнесе своје мишљење. Једно је мишљење ЕК која гледа процес са техничког аспекта, а заправо је улазак у ЕУ и правно политички процес. Истакао је да не треба заборавити када се доносе закони у којој сврси су донети, они морају да прате и политички ток који се дешава у ЕУ. Ако посланици владајућих већина ЕУ кажу да имају проблем са нечим, онда је дужност Србије да разговара и да га реши. Истакао је да је много лакше решавати проблем док су закони у процедури, док не дођу на пленум.

К. Марковић је поставила питање да ли је промена Закона о запошљавању странаца праћена и одређеним планом усвајања међународних билатералних уговора са земљама порекла. Истакла је да је то важно да би странци могли да остварују право на здравствено осигурање, јер кад неко остварује радно право он мора да остварује и право на здравствено осигурање, што значи да ће либерализација прописа значајно утицати на остваривање права на здравствено осигурање у РС и самим тим биће већи изазов за капацитет здравственог система. Поставила је питања да ли је Влада РС имала дискусије на ту тему, и да ли постоји план о билатералним уговорима како би странци који раде у

Србији могли да остваре основна људска права, попут права на здравствено осигурање и права на сабирање радног стажа. Рекла је да ако Србија либерализује прописе, а не прати међународне уговоре да то представља проблем, јер се не омогућава људима да остваре људска права. Када је реч о капацитетима Националне службе за запошљавање, поставила је питање да ли ће служба имати довољно капацитета да одговори на нове захтеве који ће донети Закон о странцима.

Д. Филиповски је истакла да просечна плата у Србији није између 350 и 400 евра и изнела је јавни податак Републичког завода за статистику за јануар и март 2023. године, наводећи да просечна бруто зарада у Србији износи 117.669 динара а нето зарада 85.485 динара. Истакла је да са посланицима Европског парламента треба разговарати али да Србија усклађује законе са ЕК.

Р. Козма је изнео мишљење да Закон о запошљавању странаца има противречене наративе приликом објашњења где се говори да Србија хоће да привуче странце који ће радити на високо квалификованим пословима који су добро плаћени. Кроз образложење предлога закона је изнето да је неопходно да се попуни мањак радне снаге на тај начин, а све то у циљу да би се стекао утисак да се ради о процвату и буму привредног развоја који је праћен великим платама људи у високо образованим занимањима. Рекао је да је ситуација на терену знатно другачија и да је мањак радне снаге у различитим занимањима, то су махом занатлије и квалификовани радници водоинсталатери, електричари, возачи аутобуса, грађевински радници и сезонски радници. Наратив којим се говори у образложењу Предлога закона о запошљавању странаца није у дослуху са реалношћу стварне ситуације на терену. Када је реч о просечним платама, истакао је да увек може да се узме аритметичка средина, али да ниједан грађанин нема плату у виду аритметичке средине. Навео је да је у Србији 2022. године, најчесталија плата била око 55.000 динара, где 27% грађана Србије има плату око 35.000 и 55.000 динара, а 23% запослених грађана Србије је примало плату мању од 35.000 динара. Поставио је питања када је реч о запошљавању странаца, како се процењују капацитети инспектората за рад Националне службе за запошљавање, која треба да спроводе поменути закон, када се ради о анализи и тесту тржишта рада али и издавању радне дозволе и да ли би побољшање радног законодавства нужно морало да буде праћено и улагањем капацитета у инспекторат за рад Националне службе за запошљавање.

С. Јаношевић је изнела да је у прошлости, у периоду од 2000. до 2012. године Србија остала без 500 000 запослених људи који су тражили ухлебљење у државама чланицама ЕУ. Изнела је да је грађанима тада значило да добију радне дозволе. Истакла је да Србија жели да приступи и буде чланица ЕУ, и на том путу Србија мора да испуни одређене захтеве, неопходно је усклађивање са прописима и нормама. Изнела је да не види разлог зашто се константно врши подела у Србији, и зашто се људи деле на то да ли су доктори или радници који су наклоњени некој мануфактури. Рекла је да сталне поделе нису неопходне и да се то одражава у Закону о запошљавању странаца, где је дата шанса и прилика грађанима других земаља који виде прилику да се у Србији снађу и зараде за свој живот.

У одговорима на постављена питања С. Гаврановић, виши саветник у Сектору за рад и запошљавање у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је истакла да Предлог закона о запошљавању странаца са једне стране уводи флексибилнији облик запошљавања странаца али уз заштиту домаћег тржишта рада. Рекла је да су уведени заштитни механизми да би се штитило домаће тржиште рада. Заштитни механизам представља спровођење теста тржишта рада, где послодавац не може да радно ангажује странца, док Национална служба не провери сагласност да ли има домаћих држављана на том радном месту. Предлог закона уводи могућност увођења квотног система. Република Србија у сваком тренутку, уколико дође до поремећаја на тржишту рада, може да уведе квоте за одређене земље и у одређеним делатностима.

Трећи заштитни механизам представља да послодавац не може да запосли странца уколико је одradio програм решавања вишка запослених. Уколико је послодавац отпустио раднике он у складу са Законом о раду не може да прими странца. Када је реч о споразумима о осигурању странаца, истакла је да Република Србија тренутно има 34 закључена споразума.

Одбор је већином гласова (9 за,1 против,1 уздржан,1 није гласао)прихватио Предлог закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, у начелу.

Трећа тачка дневног реда - Разматрање Предлога закона о интероперабилности железничког система, који је поднела Влада, у начелу

В. Џамић, државни секретар у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је истакао да су сви предлози закони, који се налазе на дневном реду седнице Одбора за европске интеграције, сачињени уз консултацију са представницима ЕК, и да су сви добили подршку ЕК и надлежних директората. Изнео је да је Кластер 1 отворен крајем децембра 2021. године где су преговарачка поглавља која се односе на саобраћај, а то је преговарачко Поглавље 14 и преговарачко Поглавље 21. Сви предлози закона се, када је реч о саобраћају, налазе у Националном програму Владе за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) и у потпуности су усклађени са примарним и секундарним законодавством ЕУ. Истакао је да су сви предлози закони део националних обавеза Републике Србије, када је реч о усвајању усклађивању са европским правним тековинама.

Одбор је већином гласова(9 за,3 уздржано,1 није гласао)прихватио Предлог закона о интероперабилности железничког система, у начелу.

Четврта тачка дневног реда - Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о железници, који је поднела Влада, у начелу

В. Џамић је истакао да је Предлог закона о изменама и допунама Закона о железници предвиђен у НПАА и у потпуности је усклађен са европским правним прописима. Рекао је да се из Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре очекује да се у 2023. години према НПАА усвоји седам закона и два подзаконска акта, што у великој мер показује колико се времена посвећује да се преузете националне обавезе испуне што брже и што ефикасније.

У дискусији која је уследила, учествовали су Ј. Калајџић и В. Џамић.

Ј. Калајџић се интересовала да ли су у протеклих неколико година у Републици Србији додељена новчана средства од стране ЕУ за обнову железничког саобраћаја у целој Србији, колика су та средства и да ли Србија плаћа пенале за неискоришћена средства од стране ЕУ.

У одговору на постављено питање В. Џамић је изнео да су званични подаци ЕК да је од 2000. до краја 2022. године било преко 420 милиона бесповратних средстава. Истакао је да је у првом кварталу у прва четири месеца ове године за изградњу брзе пруге Београд-Ниш, која ће омогућити грађанима Србије да брзом железницом путују од Ниша до Београда преко Суботице до Будимпеште, дат највећи грант који је ЕУ икада дала Србији, а то је преко 600 милиона евра.

Одбор је већином гласова (9 за,1 против,1 уздржан,1 није гласао) прихватио Предлог закона о изменама и допунама Закона о железници, у начелу.

Пета тачка дневног реда- Разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, који је поднела Влада, у начелу

А. Дамњановић, државни секретар у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је изнела да је у Предлогу о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи пуна пажња посвећена сегменту усаглашености закона са прописима и правним тековинама ЕУ. Директно су транспоноване поједине одредбе европских прописа, најчешће директива из зелене агенде односно агенде зелене трансформације. Прецизиране су одредбе које се тичу промовисања еколошког вида саобраћаја, нарочито електромобилности, прецизиран је и поједностављен поступак потребних аката за градњу када је линијска саобраћајна инфраструктура у питању. Предлог закона је у потпуности усаглашен са најбољим стандардима и прописима ЕУ. Директно су транспоновани чланови 12. и 13. Директиве о енергетским перформансима зграда. Изнела је да се од априла прошле године примењују евро кодови за пројектовање за грађевинске конструкције.

У дискусији су учествовали Р. Козма, Н. Албахари, Ј. Калајџић, Д. Филиповски и А. Дамњановић.

Р. Козма је поставио питање због чега су рађене измене и допуне закона, а не нов закон о планирању и изградњи. Истакао је да је као члан Одбора за просторно планирање поднео захтев за јавно слушање поводом закона о планирању и изградњи и изразио је надање да ће Министарство бити вољно да узме учешће у организацији јавног слушања. Изнео је да је Савет за борбу против корупције објавио да је Предлог измена и допуна закона неуставан баш због самих мишљења и одлука Уставног суда, а позивајући се на расправе које су се водиле пред Уставним судом 2012. и 2013. године, када се говорило о укидању накнаде за конверзију права коришћења у право својине. Изнео је лично мишљење да Предлог закона представља лошу ствар за јавни интерес и за грађане Србије, и да представља поклон за тајкуне који су блиски владајућем режиму. Предлогом закона се предлаже укидање накнаде за конверзије са права коришћења у праву својине на грађевинском земљишту за привредна друштва и за друга правна лица, која су приватизована.

Н. Албахари је изнео став, с обзиром да је Закон о планирању и изградњи добио негативно мишљење Агенције за спречавање корупције, да ће се то разматрати у Извештају ЕК. Истакао је да Србија Европској комисији константно говори како је у борби против корупције, како се преузимају мере око владавине права, а онда Србија доноси закон који не уважава мишљења Савета за борбу против корупције. Рекао је да Савет за борбу против корупције има велику улогу када је реч о Европској унији и ЕК. Поставио је питање да ли је мишљење Савета за борбу против корупције узето у обзир и ако јесте, зашто је настављено да се делује мимо препорука, нарочито јер је добијено мишљење Уставног суда.

Ј. Калајџић је истакла да је у изменама Закона о планирању и изградњи који је у скупштинској процедури од 8. маја, предвиђено укидање конверзије земљишта уз накнаду. Изнела је став да је то противно државном интересу грађана и Уставу. Истакла је да се значајне измене закона доносе на штету јавног интереса и у корист малог броја привилегованих људи у Србији. Поред конверзије, постоји још проблема у Предлогу закона, као што су увођење могућности усвајања просторних планова од националног значаја без обавезе сагласности са вишим планским актима, затим оснивање Агенције за просторно планирање која се финансира из приватних донација инвеститора и других правних лица и признање својства странке у поступку издавања грађевинске дозволе. Поставила је питање да ли у државама ЕУ постоји накнада за конверзију земљишта или не.

Д. Филиповски је изнела да је познато да су грађани на изборима показали да је давно прошло време када су се закони у Србији доносили по мери тајкуна и када су

најбогатији тајкуни у Србији били недодирљиви. Рекла је да је то време у Србији одавно остављено у прошлости.

У одговорима на постављена питања А. Дамњановић, државни секретар у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је рекла да је ствар правне методологије због чега су рађене измене и допуне закона а не комплетно нови закон, као и да ће следећи закон бити потпуно нов закон. Истакла је да се трудило да предлог закона буде решаван детаљно кроз доношење подзаконских аката, како се не би оптеретио законски текст. Изнела је да је суштина важна, а да правна методологија доношења прописа постоји и да је тренутно одлучено да то буду измене и допуне. Министарство је добило предлог за јавно слушање које је са задовољством прихваћено, истакла је да ће бити одржано јавно слушање. Када је реч о конверзији, рекла је да је познато када је конверзија као институт уведена, као и да је познато да није произвела никакве финансијске ефекте. Истакла је да је конверзија институт српског права и да ни у једној земљи не постоји па чак ни у земљама бивше Југославије. Једина земља која је измислила институт конверзије уз накнаду је РС. Када је реч о мишљењу које је изнето у допису Савета за борбу против корупције, истакла је да се свако обраћање било које институције, нарочито Савета, које је тело Владе РС, врло пажљиво разматра. Рекла је да ће се на то мишљење дати одговор и да се неће занемарити. Одговор Министарства ће бити у форми у којој је захтев и примљен. Када је реч о одлуци Уставног суда из 2012. године, изражено је правно схватање за одлуку Уставног суда да када држава одлучи да одређено земљиште прода уз накнаду та накнада мора да буде тржишна. Истакла је да су сви у обавези да спроведе све одлуке Уставног суда, нарочито државни органи. Изнела је да није тачно да се у Србији земљиште даје само једној привилегованој групи, већ да сви грађани РС, као и сва правна лица и сви који су имали уписано право коришћења могу од 11. септембра 2009. године да стекну право коришћења на грађевинском земљишту без накнаде. Истакла је да народни посланици могу да прочитају и образложење закона где је изнета детаљна финансијска анализа ефеката везаних за конверзију. Када је реч о доношењу просторних планова, подручја посебне намене у заштићеним културним и историјским целинама заштићеним природним подручјима рекла је да је дат предлог како би се заштитили ти простори. Истакла је да су планска документа у надлежности општина. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је сматрало да ће већи степен заштите за поменуте просторе бити, уколико то буде радила Влада РС, односно Министарство. Када је реч о оснивању Агенције за просторно планирање, истакла је да је већ постојала Агенција у ранијем периоду, пренеће се део овлашћења који тренутно обавља надлежно министарство за обављање просторног планирања и урбанизма и део тих послова ће радити агенција.

Одбор је већином гласова (9 за, 4 против) прихватио Предлог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, у начелу.

Шеста тачка дневног реда- Одређивање делегације Одбора за европске интеграције која ће учествовати на састанку председавајућих Конференције одбора за европске послове парламената држава чланица Европске уније (КОСАК), који се у оквиру Парламентарне димензије шпанског председавања Савету ЕУ, одржава 9. и 10. јула 2023. године, у Мадриду, Краљевина Шпанија.

Председница Одбора за европске интеграције Е. Ковач је подсетила да је секретаријат Одбора доставио позивно писмо за КОСАК. Узимајући у обзир да је реч о састанку председавајућих КОСАК, именовала је два члана делегације. Обавестила је чланове Одбора да је заинтересована да учествује на састанку председавајућих КОСАК. Поред председнице Одбора за учешће је заинтересован и члан Одбора Милан Радин.

Одбор је једногласно одлучио да у саставу делегације Одбора за састанак КОСАК председавајућих буду Елвира Ковач и Милан Радин.

Седма тачка дневног реда – Разно

Е. Ковач је информисала чланове о предстојећим активностима Одбора. Најавила је посету делегације Одбора за европске послове Парламента Ирске, 27-28. јуна 2023. године. Председавајући Одбора за европске послове Колм Брофи је у кратком року позитивно одговорио на личну иницијативу Е. Ковач да посете Београд. Рекла је да ће пре тога, 14. јуна на тражење ирске стране, имати састанак са Министром за Европу Ирске Питером Буркеом. Информисала је чланове Одбора да преводилачка служба НС РС ради на преводу Резолуције ЕП за Србију која ће бити достављена чим превод буде готов.

Седница је завршена у 16.02 часова.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Марија Вучићевић

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Kovács Elvira
(Елвира Ковач)